

# СТАНОВИЩЕ

ОТ

професор д-р ДЕЯН ЕВГЕНИЕВ ПАВЛОВ

преподавател по „Оперно пеене с диригент“ Катедра -,Музикално –сценично изкуство”  
към Вокален Факултет и по „Оперно – симфонично дирижиране” Катедра-  
„Композиция и Дирижиране” към Теоретико – композиторски и диригентски  
факултет” на Национална Музикална Академия „проф. Панчо Владигеров”

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен,, Д о к т о р “

на тема **„ЗА НЯКОИ ЕСТЕТИЧЕСКИ ОСОБЕНОСТИ НА ИТАЛИАНСКАТА  
ОПЕРА ПРЕЗ ЕПОХАТА НА РОМАНТИЗМА“**

Професионално направление : Музикално и танцово изкуство 8.3.

Докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“

Автор: Ки Иксуан (Qi Yixuan)

Научен ръководител: проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак

Биографията на Ки Иксун съдържа факти, точни данни и изяви с доказателствен материал. Ки Иксуан (Qi Yixuan) – сопрано е родена на 25 юни 1994 г. в град Ляочън, провинция Шандун, Китай. От 2013 г. до 2017 г. учи в Музикалната консерватория в Шънян, Китай, със специалност „Белкантово пеене“, и получава бакалавърска степен. През 2017г. е обявена за изключителен възпитаник на Музикалната консерватория в Шенян. От 2017 г. до 2019 г. учи в Музикалната консерватория във Фермо, Италия, специалност пеене, за да получи магистърска степен. От февруари 2022 г. започва обучението в Академията за музикално танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев - Пловдив, „Музикознание и музикално изкуство“. Учи за докторска степен с научен ръководител професор Тони Шекерджиева-Новак. Работи с научния си ръководител проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак и е неин асистент. По време на докторантурата си участва в много концерти на АМТИИ, представителни събития, свързани с художествената практика, както и репетиции и спектакли на Академичен оперен театър. От 2018 г. до юли 2019 г. работи като вокален педагог в Художествено училище Xunda в Дзинан. Фокусира се върху осигуряването на професионално вокално техническо обучение за студенти по вокално майсторство и бакалаври. От 2019 до 2020 работи като вокален преподавател в музикалния отдел на колежа Дунчан, университета Ляочън, провинция Шандонг, Китай. Рецитали в Музикалната консерватория в Шънян, Музикалната консерватория във Фермо, Италия, и Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство "Проф. Асен Диамандиев" – Пловдив. Солов концерт на Ки Иксуан "Вечер на китайски песни" в АМТИИ през 06.2024г. Има и награди от значими форуми в Китай, Италия и България.

Дисертационният труд е в обем от 225 страници и съдържа: Увод, Четири глави, Заключение, Приноси, Библиография и Списък на използваните съкращения. Цитираната литература включва 58 заглавия.

**Обект** на изследване на настоящия дисертационен труд е италианската опера от епохата на романтизма.

**Предмет** на изследването са художествено-музикалните ѝ особености, разкрити чрез многоаспектен анализ на оперните творби на петима представителни за епохата композитори – Джоакино Россини, Гаetano Доницети, Винченцо Белини, Джузепе Верди и Джакомо Пучини.

**Цел** - дисертационният труд си поставя задача да предостави относително пълна и добре структурирана теоретична база, както и практико-приложни препоръки, които да бъдат полезни за бъдещи теоретични разработки, във вокалната практика и в обучението по класическо пеене.

**Конкретните задачи** на изследването. За по-задълбочено и всеобхватно разбиране на художествените особености на италианската опера от епохата на романтизма, най-напред ще разгледаме културно-историческия фон, на който тя се развива. Като примерен материал за изследването ще вземем петима представителни за времето композитори и техните знакови романтични оперни творби. На всестранен анализ ще бъдат подложени историята на създаване на произведенията, либретото, музикалните изразни средства, изграждането на героите, изразните форми и вокалните техники. Втората задача, която си поставяме в рамките на дисертационния труд, е да проследим влиянието на италианската опера от епохата на романтизма върху китайското оперно изкуство. Подобно изследване ще предостави полезна информация и препоръки, които да могат да бъдат използвани за развитието на оперната индустрия и музикалното образование в Китай.

**Актуалност и ценност на изследването** задълбоченото изучаване на художествените особености и вокалните техники, характерни за италианската опера от епохата на романтизма, допринася за по-точното разбиране на същността ѝ, което води до прецизиране на уменията на оперните изпълнители да възприемат и предават идеите и емоцията по време на обучителния процес или при представяне на сцена. По този начин се подпомага повишаването на качеството на музикалното образование, на нивото на оперната интерпретация и цялостното развитие на китайската оперна индустрия.

**Методи** при създаване на дисертационния труд са използвани различни методи на научно изследване, основните от които са: преглед на научната литература и теоретично обобщение; дескриптивен анализ на творбите, музикален анализ; кроскултурен анализ; емпирично изследване.

### **Структура на дисертационния труд**

Настоящият дисертационен труд се състои от увод, четири глави с обобщени изводи след всяка от тях, заключение и списък с цитираната литература.

В **увода** са уточнени обектът, предметът, целите и задачите на изследването. Описани са структурата на дисертационния труд и използваните методи. Накратко са проследени актуалното състояние и степента на разработеност на проблема.

В **Първа глава** са разгледани културно-историческите предпоставки за зараждането на романтизма като философско и художествено течение, дало тласък за появата и развитието на италианската опера от този период. Представени са бележитите композитори на епохата – Джоакино Россини, Гаetano Доницети, Винченцо Белини, Джузепе Верди и Джакомо Пучини, чиито творби правят революционна реформа в оперното изкуство и развиват италианската романтична опера чрез усъвършенстване и утвърждаване на техниката белканто.

**Втора глава** анализира техниката белканто като главна художествена характеристика на оперното изкуство от епохата на романтизма. Описва историческото развитие, стилните характеристики и методите за усвояване на техниката, а също така разглежда използването на белканто в италианската опера от епохата на романтизма.

**Трета глава** разглежда творбите на петимата композитори – Джоакино Росини, Гаetano Доницети, Винченцо Белини, Джузепе Верди и Джакомо Пучини като класически примери, възплащавачи многообразието от художествени специфики, присъщи на италианската опера от епохата на романтизма. Анализът включва история на създаване на произведенията, либрето, музикални изразни средства, изграждане на героите, изразни форми и вокални техники.

**Четвърта глава** изследва разпространението и влиянието на италианската опера от епохата на романтизма върху китайското оперно изкуство. Разгледани са влиянието ѝ върху появата на жанра в Китай, създаването на китайски оперни произведения, формирането на вокални навици у изпълнителите и позициите ѝ като част от учебната програма на висшите училища.

## **ПРИНОСИ НА РАЗРАБОТКАТА**

Към момента на написване, настоящият дисертационен труд е единственото по рода си достъпно на български език всестранно изследване на италианската опера от епохата на романтизма и влиянието ѝ върху формирането и развитието на оперното изкуство в Китай. Ценностно на разработката се състои не само в широкообхватността на предложената информация, но и в представянето на оригинален поглед върху нея. В дисертационния труд знания и концепции за изконно западна форма на изкуство, каквато е италианската романтична опера, са пречупени през призмата на специалист, носител на китайската култура.

### **Теоретични приноси**

Чрез зъдълбочено изучаване на класически опери на италиански композитори от епохата на романтизма е направен анализ на художествено-музикалните им характеристики, включително от гледна точка на мелодия, хармония, музикална форма, емоционална изразност и драматургичен конфликт, изграждане на персонажите, вокални техники и т.н. Дадени са конкретни примери за онагледяване.

Анализът на историческия фон, контекста на развитие, художествените характеристики на италианската романтична опера и процесът на усвояването ѝ от китайската култура предоставя изчерпателни данни, които могат да послужат за основа на допълнителни изследвания във историята на оперното изкуство и други интердисциплинарни области.

Анализът на *белканто* от гледна точка на трактовка, историческо развитие, практически методи на обучение и репрезентация в оперите от епохата на романтизма дава нова възможна посока за изследване на италианската романтична опера. Представена е и една непозната област от развитието на *белканто*, а именно интегрирането му в китайската опера.

Съдържанието на отделните глави обхваща различни научни дисциплини – музика, литература, драматургия, история. Показана е тясната връзка между оперното изкуство и другите области на хуманитарните и социални науки. Дисертационният труд е с интердисциплинарен уклон и подпомага обмена на знания между различни науки, с което помага за всестранното и иновационно развиване на академичните изследвания.

През изучаването на вложените музикални иновации в оперите на известни представители на романтизма се откриват възможни пътища за бъдещо развитие и вдъхновение за създаване на нови опери.

Дадена е малко позната на българските читатели информация, свързана с особеностите на китайската музикална терминология (напр. класификацията на певческите гласове).

Събрани са и са представени в систематизиран трудно достъпни, непознати за българските читатели материали, свързани с историята на китайското оперно изкуство. Представена е гледната точка за емоционалното възприятие на носител на китайската култура за някои неточностите в използването на китайски мотиви в операта „Турандот“ (например използването на императорска церемониална мелодия в сватбен контекст);

Дадено е логично и добре аргументирано обяснение на нуждата от адаптация и локализация на италианската опера при представянето ѝ на китайска сцена. Изводите в тази посока могат да послужат за отправна точка на отделно академично изследване.

### **Практически принос**

Чрез всестранното изучаване на особеностите на италианската романтична опера е осигурен набор от материали за преподаватели по музика, който представлява солидна теоретична база и може да им помогне за разширяване на знанията и уменията на студентите по класическо пеене.

Чрез изследване на разделението на гласовете, както и стиловите особености и възможностите на *белканто* като педагогически инструмент са осигурени на вокалните педагози теоретични и практически материали, както и насоки за развитие.

Чрез открояване на някои специфики в китайското възприятие за италианската опера и споделяне на опит от китайската оперна индустрия са дадени косвени насоки на музикалните педагози, които да им помогнат при работа с китайски студенти

Чрез изучаване на характеристиките на музикалния стил и изискванията за изпълняване на дадена мелодия от даден композитор са предоставени практически насоки на певците.

Чрез изследване на разпространението и влиянието на италианската опера в Китай са направени стъпки към интернационализацията на китайската опера. Примерът ѝ за интегриране на практики и форми от италианската романтична опера може да послужи за „вдъхновение“ за развитието на българското оперно изкуство.

Кандидатката е изброила седем източника от които е използвала информация.

След като подробно се запознах с дисертационния труд на Ки Иксуан убедено препоръчвам на научното жури да присъди научно –образователната степен „Доктор“ на кандидатката.

11.01.2025г.

професор д-р ДЕЯН ПАВЛОВ